

alszanak.

4. Nagytemplom utca 3.

96 férőhelyes az ország első bölcsődének Ybl tervei alapján épített és eredeti funkcióját megtartva 1877 üzemelő bölcsőde. Igényesen felújított patinás épület, saját konyhával, mosodával, só barlanggal, korszerű belső játszókerttel. Itt működik a Bölcsődei Múzeum, valamint Szociális Szakmai könyvtár és olvasóterem, mely hétfő, szerda és pénteki napokon 14 – 18 óráig várja tárlatvezetéssel belépődíj nélkül az érdeklődőket.

5. Százados út 1.

2001 – ben kialakított korszerű, családi 48 férőhelyes bölcsőde, zárt belső játszókerttel. Saját konyhát üzemeltet. Szombatonként október 01 – március 31. ingyenes játszóházat működtet.

6. Tolnai L. u. 19

60 férőhelyes, 2011-ben Uniós támogatásból épült bölcsőde, gumiburkolatos játszókerttel, saját konyhával rendelkezik.⁹

Katica Bölcsőde és Napközi Otthonos Óvoda

Vajda Péter u. 37.

www.katicaovoda.hu

72 férőhelyes bölcsőde, saját játszóudvarral és saját konyhával rendelkezik.

Szociális és gyermekjóléti alapellátás

Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A **Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ (JCsGyK)**, mint integrált szociális intézmény¹⁰ komplexitásának megfelelően egymásnak mellérendelten a szükségletekre reflektálva végzi a kötelezően ellátandó alap- és többletfeladatok közül az ellátási területhez tartozó: egyének, illetve családok szociális és mentálhigiénés ellátását (szociális alapellátás) valamint a családi rendszer működési zavarainak megelőzése, a kialakult problémák megoldásában érdekében a komplex családgondozást. **[Családsegítő Központ]** gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének (gyermekjóléti alapellátás), jólétének, a családban történő nevelésének elősegítését, a veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a gyermekek családjából történő kiemelésének a megelőzését, a kiemelt gyermekek hazagondozásának elősegítését. **[Gyermekjóléti Központ]** családjából prevenció céljal átmenetileg kiemelt gyermek ellátását intézményes keretek között. **[Gyermekek Átmeneti Otthona].**www.jcsgyk.hu

⁹ Az előző Koncepció óta eltelt időszak legkomolyabb, új intézményre irányuló fejlesztése volt ez Józsefvárosnak.

¹⁰ Az – akkor még részbeninek javasolt – integráció megvalósítását az előző Szolgáltatásszervezési Koncepció javasolta.

Intézmények:

JCsGyK – Családsegítő Központ

Népszínház u. 22. (bejárat a Kiss József u. felől)

A **Családsegítő Központ** a kerületben élő egyének és családok részére segítséget nyújt szociális, családi és lelki problémáik megoldásához. A családgondozók információt szolgáltatnak, segítséget nyújtanak hivatalos ügyek intézéséhez, tanácsot adnak, és nem utolsósorban együtt gondolkodnak a hozzájuk fordulókkal.

Tájékoztatást adnak a szociális, családtámogatási, társadalombiztosítási stb. ellátásokról és a hozzáférés módjáról. *Életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás* keretében segítség nyújtanak a családban megfigyelhető működési zavarok kezeléséhez, ill. a konfliktusok rendezéséhez (*pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció, mediáció* keretében). *Jogi tanácsadást* biztosított, elsősorban családjogi, munkajogi, vagyoni problémákban. *Adósságkezelési szolgáltatást* nyújtanak közüzemi díjhátralékkal rendelkezők részére. *Foglalkoztatási tanácsadást* és *álláskereső klubot*, „*teadélutár*”-t működtet az álláskeresők részére, valamint különböző csoportos foglalkozásokat (álláskeresési tréning, álláskeresési technikák, stb.) tartanak a munkanélküliek számára.

Az intézmény népkonyháján *szociális étkeztetést* (egy tál meleg ételt) kaphatnak az arra rászorulóak. A Népkonyha jelenleg a 1086 Budapest, Magdolna u. 43. szám alatt található, és naponta 320 fő részére biztosít egyszeri meleg ételt. A Népkonyhai étkeztetés a Pensio Minőségi Közétkeztetés Kft-vel kötött határozott időtartamú szerződés (2013.12.31-ig) alapján biztosított.

Új speciális szolgáltatás: *intenzív családmegtartó szolgáltatás* a krízishelyzetben lévő gyerekes családoknál történő, a család által önkéntesen vállalt, meghatározott ideig tartó és meghatározott célokért zajló, intenzív beavatkozás.

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolóiból kitűnik, hogy óriási nyomás helyeződik a Központ feladatellátására. Egyre nagyobb, „sűrűbb” problémákkal keresik meg a központot a kliensek.¹¹ Olykor szinte megoldhatatlannak tűnő problémakombinációkkal, amely egy egyre agresszívabb és egyre több (elsősorban pszichiátriai) betegséggel is küzdő társadalmi szegmensből érkezik. Az intézmény – megfeszített munkájához – széles partneri körre is támaszkodik, amelyet nyertes pályázata, bejövő (nagy számú) adományai is igazolnak.

JCsGyK – Gyermekjóléti Központ

Kőrös u. 35.

A **Gyermekjóléti Központ** munkatársai a gyermekek jólétének, testi-lelki fejlődésének és családban történő nevelésének elősegítéséért munkálkodnak. Céljuk

¹¹ Egyetlen jellemző adat: míg 2009-ben a „Hálózat a Budapesti Díjfizetőkért és Díjhátralékosokért Alapítvány” pályázatain alig több mint 4,5 mFt-ot „hozott el” Józsefváros, addig 2011-ben ez az összeg 58 mFt fölé (!) ugrott.

a gyermek veszélyeztettségének megelőzése, illetve ha már kialakult, akkor annak megszüntetése. Ennek megvalósulása érdekében Központjuk különböző szolgáltatásokat és családgondozást nyújt.

A közös munka során családgondozó kollégák **tájékoztatást, információt**, szükség esetén **ügyintézési segítséget** nyújtanak a családok részére a szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási, egészség- és nyugdíjbiztosítási és egyéb ellátások elérhetőségéről (címek, telefonszámok, és nyomtatványok) és igénylésének módjáról. Szakembereik a segítséget kérő gyermek vagy a róla gondoskodó szülő számára **segítő beszélgetés** keretében arra törekednek, hogy a hozzá forduló a problémáira megtalálja a saját megoldását. Központnál az alábbi szolgáltatások vehetők igénybe:

- jogász munkatársuk **jogi tanácsadást** nyújt (elsősorban válás, gyermekelhelyezés, gyermektartási, ill. egyéb gyermekekkel kapcsolatos vitás ügyekben)
- **fejlesztő pedagógus** kollégájuk fejlesztő foglalkozásokat, felzárkóztatást, a nyári szünetben pótvizsgára felkészítést végez,
- **pszichológusuk** az intézménnyel kapcsolatban álló gyermekek számára nyújt tanácsadást, valamint a gyermekek szüleit segíti tanácsaival a gyermeknevelésben, problémáik megoldásában.
- munkatársaik **magántanulói klubot** működtetnek,
- kollégáik **szabadidős programokat szerveznek** (nyári napközi, főzőklub, kirándulás, táboroztatás, stb.)
- családgondozóik a kerületi iskolákban csoportokat, tanácsadásokat tartanak (pl. kézműves foglalkozások, kamasz tanácsadás, stb.)
- **kapcsolattartási ügyelet:** funkciója, hogy a gyermek számára minél konfliktus mentesebbé tegye a kapcsolattartást az arra jogosult személlyel
- **készenléti szolgálat:** célja a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása, hogy a gyermek ne maradjon segítség, illetve ellátás nélkül.
- **kórházi szociális munka:** A kórházi szociális munkával elérhető, hogy teljes mértékben érvényre juthassanak a Gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott gyermeki jogok.
- **utcai és lakótelepi szociális munka:** célja a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcákon töltő, kallódó,

csellengő gyermek, fiatal speciális segítése. Számukra a szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése.

JCsGyK – Gyermek Átmeneti Otthona **Szentkirályi u. 15.**

A Gyermek Átmeneti Otthona Józsefváros szívében 3-tól 18 éves korig egyszerre 12 gyermek számára - három ágyas szobákban - nyújt színvonalas lakhatást, biztonságot, az intézmény munkatársainak személyes, segítő munkája révén kiegyensúlyozott körülményeket, életfeltételeket.

Az intézmény minden munkatársa együttműködik a helyi és más kerületi szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, nevelési-oktatási feladatokat ellátó szervezeteivel, intézményeivel.

A Gyermek Átmeneti Otthona munkájának célja, hogy családias környezetben a gyermekek jól érezzék magukat, valamint, hogy - a Gyermekjóléti Központtal szorosán együttműködve - a bentlakó gyermekek minél hamarabb visszakerülhessenek saját családjukba.

A gyermekek átmeneti gondozása, a szülő kérésére, annak beleegyezésével történik, a szülővel kötött írásbeli megállapodás alapján, a problémák, krízishelyzetek megoldásának időtartamára. Kivétel, ha a gyermekvédelmi hatóság védelembe vétel során kötelezi a szülőt az átmeneti gondozás igénybe vételére. A gondozás a megállapodásban meghatározott ok fennállásáig - akár néhány naptól - legfeljebb 12 hónapig tarthat, illetve az a szülő kérésére szükség esetén 6 hónappal meghosszabbítható.

A teljes körű ellátás során a gyermekek számára ideiglenesen pótolják a szülői gondoskodást, a gyermekek életkorának és állapotának megfelelő ellátást, segítik tanulásukat és szabadidejük hasznos eltöltését. A gyermekek meglévő intézményi kapcsolatai (óvoda, iskola, védőnő, háziorvos stb.), szabadidős elfoglaltságai (edzés, iskolai oktatáson kívüli tanulmányok) továbbra is változatlanul fenntarthatóak. A gyermekek rendszeresen tarthatják a kapcsolatot szüleikkel, hogy kötődésük a legkevésbé sérüljön. Az átmeneti gondozás teljes időtartama alatt a gyermeki és szülői jogok csorbulása nélkül, azok szem előtt tartásával történik a gondoskodás.

Ez az elhelyezési mód hatósági intézkedést nem igényel, a szülő szülői felügyeleti jogát nem érinti.

A Gyermekjóléti Központtal forduló problémák megoldásában segítenek a központtal együttműködő partnerek, például adományokkal.

A gyermekek átmeneti otthona az üres férőhelyekre tekintettel, a maximális kihasználtság érdekében feladat-ellátási szerződést kötött.

Gyermekjóléti alapellátások tekintetében ellátási szerződések a következő kerületekkel kötöttek, mely szolgáltatások krízishelyzetben nyújtanak segítséget:

- **Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, mint szolgáltatást végző és Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata, mint szolgáltatást igénybe vevő között,** gyermekek átmeneti gondozása – azon belül gyermekek átmeneti otthona – ellátás biztosítására, 1 fő V. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező 3-18 éves gyermek részére (2017. április 30-ig tartó szerződéssel)
- **Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, mint szolgáltatást végző és Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata, mint szolgáltatást igénybe vevő között,** gyermekek átmeneti gondozása – azon belül gyermekek átmeneti otthona – ellátás biztosítására, 1 fő VI. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező 3-18 éves gyermek részére (2017. október 31-ig tartó szerződéssel)
- **Budapest Főváros IX. kerület Ferencvárosi Önkormányzat, mint szolgáltatást végző és Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, mint szolgáltatást igénybe vevő között,** gyermekek átmeneti gondozása – azon belül gyermekek átmeneti otthona – ellátás biztosítására, 1 fő VIII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező 0-3 éves gyermek részére (határozatlan idejű szerződéssel)
- **S.O.S. Krízis Alapítvány, mint szolgáltatást végző és Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, mint szolgáltatást igénybe vevő között,** gyermekek átmeneti gondozása – azon belül családok átmeneti otthona – ellátás biztosítására, lekötött 4 férőhelyen, Budapest VIII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező család részére (2017. április 02-ig tartó szerződéssel)

A fentiekben felsorolt gyermekjóléti alapellátások mellett krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás még a Budapest Józsefvárosi önkormányzat által működtetett 4 db krízislakás, mely a JCsGyK telephelyeként működik.

Az S.O.S Krízis Alapítvány 2012. évre szóló beszámolója alapján összesen 17 főt (5 családot) láttak el a VIII. kerületből, ebből 6 felnőtt és 11 gyermek vette igénybe a szolgáltatást. A bekerülő családok közül 2 bántalmazás áldozataként, 2 a lakhatás megszűnése miatt, 1 család pedig a lakhatásának hiánya miatt kereste fel az intézményt.

Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat Alapítvány

- speciális szolgáltatás veszélyeztetett fiataloknak (határozatlan idejű szerződéssel)

Az ellátások sokrétű és színes képet mutatnak. Hiányérzetként az információhoz jutás nehézsége (pl. civil szervezetek nem mindig, vagy egyáltalán nem érhetőek el a központi honlapról), illetve a kerületben erős egyházi szervezetek „hivatalos ellátásokba” emelése.

Az önkormányzati intézményrendszer célcsoport szerinti integrációt követően, gazdasági és szakmai hatékonyságot biztosító szervezeti rendszerben működik.

Elvi összefoglaló

A szociális szolgáltatások rendszerének kialakítására tehát – a korábbiakban meghatározottan, de ma is érvényesen – a következő elvek és értékek voltak és lehetnek a jövőben is hatással:

- biztonságra való törekvés az élet minden területén,
Az objektív és szubjektív biztonságérzetet fokozó tevékenységek, aktivitások jellemzik az Önkormányzat munkáját az elmúlt két évben (LÉLEK-program, bölcsőde-fejlesztés stb.).
- diszkrimináció-mentesség,
A szolgáltatók és intézmények, szolgáltatások szintjén is teljes körűen megvalósul az ágazat minden szegmensében.
- egymásra épülő és minőségi szolgáltatások elérhetősége,
Az intézményi integrációt követően sokrétű, sokszínű, egymással kiegészítőleges viszonyban lévő szolgáltatási központok alakultak ki.
- emberi kapcsolatok, kisközösségek kiemelt szerepe,
Részben a bevont – nagyszámú – civil szervezeten, részben az elindult projekteken keresztül, a közösségi szociális munkát is bevonva valósul meg Józsefvárosban.
- családközpontúság,
A családvédelmet megvalósító, integrált intézményen és a családi típusú támogatási rendszeren keresztül megvalósítható elv.
- környezeti fenntarthatóság,
A kerület önálló fenntarthatósági stratégiával is rendelkezik.
- partnerség és együttműködés,
Ennek kiterjesztése folyamatos feladat, amelyben szerephez jut minden szolgáltató, intézmény.
- költséghatékonyság,
Mely az integrált, központosított gazdálkodáson keresztül valósul meg. A kötelező és önkéntes feladatok szükségletekhez való rendelése is ezt a célt, elvet szolgálja.

- a kliens-elégedettség és civil kontroll szerepének erősítése (amely a méltányosság elvének megvalósítását szolgálhatja),
A kliensek elégedettségére viszont sajnos csak indirekt információkkal bírunk. Ezen a területen – és az információhoz jutás korszerűsítésén – lehet az elégedettséget nagyobbá tenni.

Önkormányzati kötelezettségek

A szolgáltatásszervezési koncepció egyik alapfunkciója – kellene, legyen – a jövőbeli szakmai fejlesztések irányának megjelölése.

A felülvizsgálati anyag jogi részének lezárásakor rendkívül kevés konkrétumot tudhatunk a követő évek feladat ellátási rendszeréről. Az új szabályozásban csak egy terület változott figyelemreméltóan: megalakult a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság név alatt egy állami fenntartó, amely a tartós bentlakásos ellátásokat – az idősellátás kivételével – a Fővárosi Önkormányzat helyett működteti a jövőben.

Tudható, hogy teljes átalakításra készül a kormányzat a szociális ellátások terén is. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2014. január 01. napjától hatályos rendelkezései értelmében szociális rászorultság esetében a települési önkormányzat képviselő-testülete a törvényben és az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint önkormányzati segítyt állapít meg.

Az önkormányzati segíty az eddigi átmeneti segíty, temetési segíty, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás rendszerét váltja fel. Az önkormányzati segíty a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtható, az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételrendszer alapján.

A jogosultsági feltételek rendeletben történő szabályozása érdekében szükséges a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló 37/2004. (VII.15.) önkormányzati rendelet áttekintése, módosítása, esetlegesen hatályon kívül helyezése és egy új rendelet megalkotása. A jelenleg hatályos jogszabályok alapján, Józsefváros területén valamennyi szociális biztonságot jelentő ellátás, szolgáltatás elérhető, a hozzájutás biztosított.¹²

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján:

A személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek

86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

¹² Mégha ez – pl. az átmeneti ellátás elérhetősége tekintetében – több esetben kerületen kívüli szolgáltatónál érhető csak el. Azonban ennek kötelezettségei is (véltetően) változnak a jövőben...

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást,

d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,

e) az a)–d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz – különös tekintettel a családsegítéshez – való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést,

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősek nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)–b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)–c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást

köteles biztosítani.

(4) A fővárosi kerületi önkormányzat köteles biztosítani az (1)–(2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat, a 88. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével.

88. § (1) Az állam a megyei fenntartó útján, valamint a fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni

a) azoknak a szakosított ellátásoknak a megszervezéséről, amelyek biztosítására e törvény alapján a települési önkormányzat nem köteles;

b) a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról;

(2) A fővárosban — ha a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzat másként nem állapodik meg — a fővárosi önkormányzat gondoskodik a hajléktalanok éjjeli menedékhelyének és átmeneti szállásának megszervezéséről és fenntartásáról.

89. § (1) A települési önkormányzatok ellátási kötelezettsége a település lakosságára, valamint a településen életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanokra terjed ki, kivéve, ha az intézményt társulás keretében más önkormányzattal közösen tartják fenn, vagy az intézménnyel nem rendelkező önkormányzattal kötött szerződésben a fenntartó az ellátást más önkormányzat lakosaira kiterjedően is vállalta.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglaltak szerint az intézmény ellátási területe a fenntartó önkormányzat illetékességi területét meghaladja, az intézmény keretében nyújtott szolgáltatásokat — eltérő megállapodás hiányában — valamennyi beutalt részére azonos feltételekkel kell biztosítani.